

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

18 Dicitur hīc quōd bis synodus celebretur in anno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

ditta sedis antistititem minorum subiaceisse iudicio.] & infra. [q. Ad hoc serenissimus Rex, Deo adspicente respondit, synodus esse arbitrii in tanto negotio sequenda prescribere, nec aliud ad se prater reverentiam de ecclesiastici negotiis pertinere, committens etiam potestati Pontificis, ut si propositum vellent audire negotium, sive nollet, quod magis putarent uile delberarent, diu- modo venerandi provisione concilii pax in civitate Romana datur: episcopi vero in synodo residentes, congregata auditorum eisdem Symmachis discerunt: Symmachus Papa sedis Apollonica profut ab huiusmodi oppositionibus b. imperitus, quantum ad homines respectu, sit immunitus, & liber, cuius causa rotam Dei iudicis referamus.] & infra. [De clericis vero memorari Papa, qui ab episcopo suo ante tempus contra regulas discesserint, & solum fecerunt, hoc fieri decernimus, ut c. illi satifacientes episcopo suo misericordia consequantur & officia ecclesiastici regadeant re- finiri.] ibidem infra. [Laurentius ecclesie Mediolanensis episcopus huc statuto nostro, in quo rotam causam Dei iudicis com- missimus, subscrivit. Petrus ecclesiae Ravennatis episcopus sub eundem vel' u. subscrivit, & post eam sepragintaquaque epis- copi.] Illus de clericis pro pace in urbe reformanda misericorditer, & dispensativa factio dignoscit. [Hoc queque notandum est, quod in hoc concilio, & in alia synodo Symmachus Papa, ante Ravennatem episcopus Mediolanensis subscrivit, & respondi- se legit: ex quo & sedu praezatratum ante eum habere colliguntur.

C. VII. Ait enim Gregorius primus, lib. 7. cap. 2.
epist. 112. Syagrio episcopo Augusto-
dunensi.

Ecclesios d secundum ordinatiois sue tempus, sive ad confidendum in concilio, sive ad subscribendum, vel in qualibet alia re, sua attendere loca decernimus, & suorum sibi prærogativam ordinum vindicare.

Verius tempus ordinatiois non ad ecclesias, sed ad perso-
nas referit, sicut ex consuetudine Cardinalium sancte Romanae
ecclesie, & episcoporum uniuersisque provincia evidenter appa-
ret.

DISTINCTIO XVIII.

Episcoporum igitur concilia, si ex premisso apparet, sunt invalida ad definitendum, & confirmendum, non autem ad corrugendum. Sunt enim necessaria episcoporum concilia ad exhortationem, & correctionem, que eis non habent vim constitutionis, & habent tamen auctoritatem imponendi, & indicandi, quod alias statuon est, & generaliter, seu specialiter observari preceptum.

C. I. PALEA. I

Ex Cabilonensi concilio, cap. 6.

Placuit f, ut conservato Metropolitani primatu cate-
ri episcopi secundum sue ordinatiois tempus alius
alii deferat & locum.

1. q. In per vestigo Gratianus codice palea hac est in extremo pre-
cedenti distincione, convenit cum ultimo illius capitulo, episco-
pos. Ex Cabilonensi autem citant etiam easter collectores, extra
vero in Bracarense primo, cap. 24. & concordat cum cap. 13. conciliis
Asilevitani, & cap. 3. concilii Africani.

C. II. q. Bini convenient per singulos annos ab
episcopis celebrantur.

Unde Leo I. epist. 2. c. 7. Anastasio Theffalo-
nicensi episcopo.

a Christianis omniibus reddetur.] orig. Ibid. inf. b. al.
propositiis] orig. c. ut ei satifacientes episcopo suo mis-
seri subsequantur.] orig. d. Anfildib. 6. c. 134. e. al.com-
mittiunt. f. Burchard. lib. 1. c. 55. Ivo part. 3. c. 165. Pannorm. lib. 4.
cap. 20. g. al. sedendi deferat.

D E a conciliis autem episcopatibus non aliud indi-
cimus, quam sancti Patres salubriter ordinarunt,
ut scilicet bini conventus per annos singulos habeantur,
in quibus de omnibus querelis, qua inter diversos
ecclesias ordines nasci assolent, judicetur, at si forte
inter ipsos, qui prefunt, de majoribus (quod absit) pecca-
tis causa nascatur, quae provinciali nequeat examine de-
finiri, fraternitate tuam de totius negotii qualitate
Metropolitanus curabit instruere, & si coram positis
partibus nec tuo fuerit res sopia iudicio, ad nostram co-
gnitionem quiquid illud est, transferatur.

C. III. q. Quo tempore concilia episcoporum
sunt sint celebranda.

Item ex Nicano concilio cap. 5.

H Abeatur b semel concilium ante dies quadraga-
tis, ut omnibus, si que sunt, simultibus ampu-
tatis mundum i jecum, & solenne Deo possit offerri:
secundum verò agatur circa tempora autumni.

1. q. Mundum] Caput hoc est ex versione, qua usus est i-
deris. In ea tamen hoc loco est, mundum solenne Deo munus,
quemadmodum, & in Polycapo, & in aliquo Gratiani codice
bus est, mundum, & solenne Deo munus. Grac. est,
iux. mānūs περιγράφεις εἰσεγέρθη το δέρον καὶ υ-
πὸν τοῦ οἴκου τῷ θεῷ, id est, ut omni sublata animi
angustia munus purum Deo offeratur.

C. IV. q. Ad morum correctionem, & contra-
versiarum dissolutionem his in anno episco-
pale concilium stat.

Item ex Antiocheno concilio, cap. 20.

P Ropter e ecclesiasticas causas, & que existunt, con-
troversias dissolventur, sufficere vixit est bis in an-
no per singulas provincias episcoporum concilium fieri,
semel quidem post terciam hebdomadam Paschalis fe-
stivitatis, ita ut in quarta hebdomada, que consequtitur,
id est, media i Pentecoste, concilium compleatur 2. Admonent autem comprovinciales episcopos ii, qui in amplioribus, id est, in Metropolitanis civitatibus degunt.
Secundum verò concilium Idib. Octobris habetur,
qui dies apud Gracos hyperberetai mensis, decimus 3
inventur. In ipsis autem conciliis, & presbyteros, & dia-
conos praefentes esse oportet, & omnes quotquot se la-
bos existimant, & syndicam expectare sententiam. Nec
licet aliquibus apud semetipos concilia sine Metro-
politanorum episcoporum conscientia facere, quibus de
omnibus causis constar permisum esse iudicium.

1. q. Id est, media] ante legebatur, & in medio tem-
poris inter Pascha & Pentecosten, nec multo altera apud Ivo-
nen, id est, medi temporis, &c. Sed repotis est haec lectio
ex p[ro]l[og]o Gratiani exemplaribus, & collectione fidori, in qua est
hoc eadem versio. Nam ceteri collectores secuti portu videntur
versionem Dionysii, que est in codice canonum, quoniam & Bur-
chardus, & Pannormia hoc loco habeant, id est, medio Pentecoste,
vel in medio Pentecoste, ubi in versione Dionysii est, ita
ut quartam septimanam Pentecostes, verbum plane & verbo. Gra-
cianum est, f[ac]tus τῇ τετρατῇ, εἶδος οὐαὶ την πατεροστῆς.

2. q. Compleatur] Vocem ἵππατας, Dionysius verit,
convenit.

3. q. Decimus] Prosses ex Graco. Dionysius autem, quem
Burchardus, & Ivo sequuntur, habet, Idibus Octobris, id
est, quintodecimo die mensis Octobris, quem hyperber-
etaum Graci cognominant. In canone autem Apostolorum
37. legitur secundum anni synodus celebrandam esse,
iux. Σεγετας θεονταρη, id est, duodecimo die hyper-
beretxi. Non convenire autem omnino Latinorum men-
ses cum Gracorum fatis constat. Suidas quidem scribit a-

a Burch. l. 1. c. 43. Ivo p. 4. c. 241. Pann. l. 4. c. 13. Polyc. l. 3. tit. 19.
b Polyc. l. 3. tit. 19. c. Burch. l. 1. cap. 44. Ivo p. 5. c. 145. Pann. l. 4.
c. 15. Polyc. l. 3. tit. 19.

rat, brevem eius concilii summam ad Hispaniam episcopos, ut ei subseuerent, misit, quam tractatoriam vocat, qua Leonis epistole manuscripta ex Hispania Romam sunt missa.

a ¶ Nisi autem] In originali est, vel si post adventum tractatoris aliqua necessitates repente forsitan orta fuerint, nisi rationem impedimenti sui apud suum Primum reddiderint, ab ecclesiis communione debere esse contemptos. In Africano cap. 43. reliqua eodem modo. Sed in extremo est feri ut apud Gratianum: eccllesia sua communione debere esse contentos. Item, in Carthaginensis Graeco: Officium tunc est tunc tunc id est ad eum apud eum etiam datur. Similiter quodam tempore imponitur in eodem concilio. ¶ dist. 3. fin.

C. XI. PALEA.

Item ex Concilio Turenensi cap. 2.

Episcopus a non debet abbatem cogere ad synodum ire, nisi aliqua rationabilis causa existat.

g Hec Palea ab eis ab illis tantum exemplaribus, in quibus paucissime perperturant, & restorū infra 10. que. 2. post cap. fin. a Gratianū ex eodem Turense: quemadmodum & a Burchardis, & Lugen.

C. XII. **g** A communione sit alienus, qui syndico adesse contempserit.

Item ex Concilio Aractenisi, cap. 19.

Si b. quis autem synodo adesse neglexerit, vel coemum fratum, antequam dissolutorum concilium, credent deiderunt; alienum se a fratum communione cognoscat: nec eum recipi liceat, nisi in sequenti synodo fieri absolutus.

C. XIII. **g** Usque ad proximam synodon a communione absimilat, qui a metropolitano vocatus, absque gravi necessitate syndo adesse neglegit.

Item ex Concilio Agathensi, cap. 3.

Si c. episcopus metropolitanus ad comprovinciales episcopos epistles direxerit, in quibus eos aut ad ordinationem summi Pontificis, aut ad synodum inviterit; postpositis omnibus (excepta gravi infirmitate corporis, aut praceptione regia) ad constitutum diem esse non differant. Quod si defuerint (sicut prisa canonicum praeposit autoritas) usque ad proximam synodum a charitate fratrum, & ecclesia communione preventur.

C. XIV. **g** A communione priuorum episcoporum, qui a metropolitano vocatus ad synodon venire contemnit.

Item ex Concilio Taracensis, cap. 6.

Si d. quis episcoporum communites a metropolitano, ad synodum, nulla gravi intercedente necessitate corporali, venire contempserit (sicut statuta Patrum sanctorum) & usque ad futurum concilium cunctorum episcoporum charitatis communione privetur.

C. XV. **g** Presbyteri & diaconi, & cuncti, qui se losos existimant, ad metropolitani synodum conveniant.

Item ex Concilio Martini I Papæ, f.

Propter ecclesiasticas causas, & altercationum solutiones, bene placuit per singulas provincias bis in anno concilium fieri, convocante metropolitano episcopo omnes provinciales episcopos, ita ut ad concilium veniant, & omnes presbyteri, & diaconi, vel hi, qui se losos existimant, ut in concilio causa examinatae ad ju-

stum judicium perducantur. Et si qui manifeste episcopi, vel presbyteri, aut diaconi inventi fuerint in offensa, secundum rationem excommunicentur, quamdiu communis confusus de his placuerit dare sententiam. Nulli autem episcopo licet propria apud semetipsum concilia facere, prater eos, quibus metropoles sunt credita.

i ¶ Martini] Gratianus hoc primum citat nomine Martini Papa, deinceps eodem nomine multa citaturos: quia omnia sumpta sunt ex libro capitulorum Grecarum synodorum Martini episcopi Bracarense (antiquius enim Episcopi Papa dicebantur.) Hic enim, cum esset Grecus, ad utilitatem ecclesiarum Hispanie, ubi episcopatum obtinebat, ea capitula Latina fecit: & in nominis quedam addidit: in aliis vero aliquae detraxit, quemadmodum in hoc capite, quod stampfit ex concilio Antiocheno, c. 20. sup. ead. c. proper. Aliqua etiam ex Toletanorum concilio in eum libellum relata.

2 ¶ Vel hi] In aliquot conciliorum editionibus legitur, ut corum, qui se losos existimant, in concilio cauſa, &c.

C. XVI. PALEA. I

[Item ex concilio Bylon.]

Annis singulis episcopus in sua diocesi synodum faciat de suis clericis, nec non abbatibus: & discutat alios clericos, & monachos.

Singulis vero episcoporum suis ecclesias notificare studeant, quia in concilio stariuntur.

i ¶ Palea] In nullo collatorum exemplaribus habetur, sed versiculos, singulis conjunctus est praecedenti capitulo: Propter Ecclesiasticas. Suntq. verba Gratiani.

C. XVII. **g** Quia in concilio statuantur, fin.

guli episcoporum suis ecclesias notificant.

Unde in concilio Toletano XVI. cap. 6.

DEcernimus, ut dum in qualibet provincia concilium agitur, unusquisque episcoporum admonitionibus suis intra sex mensum spacia omnes abbates, presbiteros, diaconos, atque clericos, seu etiam omnem conventum civitatis ipsius, ubi praefesse dignoscitur, nec non & cunctam diocesis sive plebem aggregare nequamquam moretur: quatenus i. coram eis plenissime omnia referret, quia eodem anno in concilio acta vel definita esse noscuntur. & j. Quod si quispiam hac parvipendenda crediderit, sententia excommunicationis duorum mentium curriculo persulat usquequaque multatus.

i ¶ Quatenus] In dubiis exemplaribus hujus decimis capitulo conciliis Tolerani, locis hic ita legitur: quatenus coram eis publice omnia referata, de his, quia eodem anno in concilio acta, vel definita existerint, plenissime notiores efficiantur.

DISTINCTIO XIX.

De epistles vero decretalibus queritur, an vim auditorias obtineant, cum in corpore canonum non inventantur. De his ita scribit Nicolaus Papa Archiepiscopus, & episcopus per Gallias constitutus.

C. I. **g Decretales epistles vim auditorias habent.**

Si a Romanorum Pontificum decreto, ceterorum populi tractatorum approbantur: vel reprobantur: ita ut, quod fides Apostolica, probavit, hodie tenetur acceptum: & quod illa repulit, haec tenetur inefficax habeatur: quanto potius, quia ipsa pro catholica fide profanis dogmatibus pro variis, & multifariis ecclesiis necessitatibus & fidelium moribus diverso tempore scriptis; omni debent honore præferri, & ab omnibus prorsus in quibuslibet opportunitatibus discretione, vel dispensatione magistra reverenter affluere: Quanquam quidam vestrum scripserint, haud illa decretalia prisorum Pontificum in toto canonum codicis corpore contineri.

a Burch. l. 1. c. 73. Ivo part. 7. c. 91. b Burch. l. 1. c. 50. Polyc. l. 2. tit. 11. Ivo p. 5. c. 160. ex concilio Spalens, ut Burch. c Burch. lib. 1. c. 49. Ivo p. 5. c. 159. Pam. l. 4. c. 17. d Simile in Passormia. l. 4. c. 57. ex Averensis. e al. censuerunt. f Apud Martinum Bracarensem episcopum in cap. synod. Graece. 13. Polyc. lib. 3. tit. 17. g procedant.] orig.

a Ivo part. 5. cap. 33.